Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Ontwerpbegroting 2023

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 14 april 2022

Inhoud

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN 3

1. Inleiding 3
2. Visie, missie en kernwaarden 3
3. Bestuur 3
4. Planvorming 4
5. Ontwikkelingen 6
6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2023 13

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN 14

1. Algemene kentallen 14
2. Vergunningen en meldingen 15
3. Toezicht en handhaving 15

III FINANCIEN 17

1. Algemeen 17
2. Baten 18
3. Lasten 19
4. Reserves 21

IV PARAGRAFEN 23

1. Inleiding 23
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23

2.1 Risicobeheersing 23
2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader 24
2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement 24
2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ 25
2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit 28

3. Onderhoud kapitaalgoederen 29
4. Financiering 31

4.1 Algemene ontwikkelingen 31
4.2 Risicobeheer 31
4.3 Renterisicobeheer 31
4.4 Kasgeldlimiet 31
4.5 Renterisico norm 32
4.6 Relatiebeheer 32

4.7 Leningenportefeuille 32

5. Bedrijfsvoering 33

5.1 Personeel & Organisatie 33
5.2 Data ambitie 35
5.3 Communicatie 36
5.4 Huisvesting 37
5.5 Interne beheersing 37

V BIJLAGEN 39

Bijlage 1 Omzet 2022 en 2023 39
Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen 41
Bijlage 3 Balans meerjarig 42

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) bestaat sinds 2011. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bundelen sinds 2011 hun krachten voor de uitvoering van omgevingstaken. Het gaat om de vergunningen, toezicht en handhaving én de inhoudelijke expertise die nodig is voor deze taken.
OZHZ werkte er in de achterliggende jaren hard het steeds verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. Extra aandacht is er voor de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering.

2. Visie, missie en kernwaarden

"De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen."

3. Bestuur

OZHZ is een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het Dagelijks Bestuur (DB). De gemeenten en de provincie zijn bovendien individueel opdrachtgever van OZHZ en blijven ook ieder voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regionale taken en programma's en de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid, ligt bij het Algemeen Bestuur (AB).

Ook is er een auditcommissie. Deze bestaat uit 3 leden van het AB, die geen DB-leden zijn. Deze commissie adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond

beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en controlcyclus). De auditcommissie richt zich op alle activiteiten die van belang zijn voor een adequate beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

De directeur van OZHZ is primair verantwoording verschuldigd over het functioneren van de dienst aan het DB. Ter voorbereiding op de bestuursvergaderingen adviseren twee adviesgroepen de directie:

- Vanuit de collectieve opdrachtgeversrol; de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).
- Vanuit de eigenaarsrol: de Adviesgroep Eigenaren (AGE).

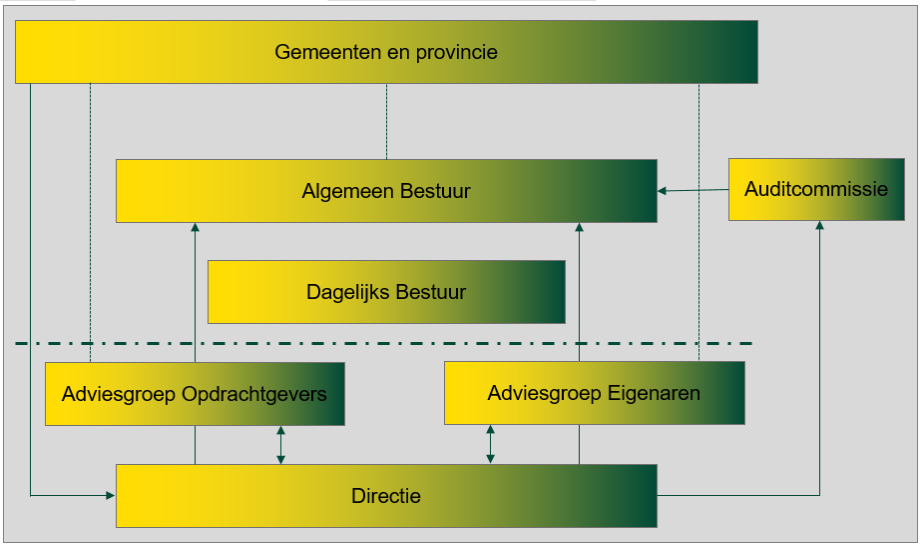

4. Planvorming

Het AB vervult zowel de rol van collectief eigenaar als die van collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

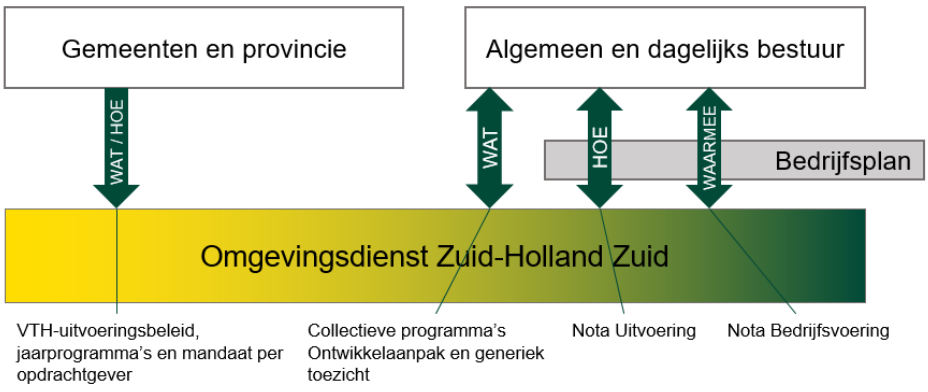

1. Individuele jaarprogramma's gemeenten en provincie

De opdrachten voor OZHZ (wat) staan in de individuele jaarprogramma's per deelnemer.

2. Ontwikkelaanpak 2022 - 2025

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van zo'n omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische, doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ drie programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Ook de brief van Gedeputeerde Staten als reactie op het rapport van de Commissie van Aartsen (2021) geeft richting. Deze aanpak kent drie programma's:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.

De programma's geven een vervolg aan het Regieplan 2019 - 2021. Het programma Werken met de Omgevingswet zet het eerdere programma Omgevingswet voort. De andere twee programma's zijn volledig vernieuwd en sluiten aan bij de laatste ontwikkelingen en actualiteiten op het gebied van fysieke leefomgeving, milieu en belangrijkste opgaven. De ontwikkelaanpak werkt met jaarschijven, dit maakt meerjarige aanpak mogelijk. We behouden daarmee ook flexibiliteit (en dus ook budgetruimte) om in te spelen op actuele opgaven.

3. Nota Uitvoering

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2018 stelde elke gemeente hiervoor de *Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid 2018 – 2022* vast voor in elk geval de taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen gebeurde dit ook voor de omgevingstaken die de gemeente zelf uitvoert. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van de provinciale *Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021*. Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de *Landelijke Handhavingstrategie* toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert.

Het bestuur van OZHZ is zelf niet bevoegd om uitvoeringsbeleid vast te stellen voor de uitvoering van de VTH-taken. Wel staat in de Nota Uitvoering met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de VTH-taken uitvoert.

4. Nota Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering geeft de meerjarige kaders voor de bedrijfsvoering. Op grond van deze kaders kan OZHZ de organisatie verder inrichten. Daarmee wordt een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken structureel geborgd. Anderzijds maken de kaders het mogelijk om adequaat in te spelen op de uitdagingen van de toekomst. Tot slot biedt de nota duidelijkheid over de afspraken die OZHZ individueel kan maken met de opdrachtgevers. De nota is in 2021 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld voor de periode 2022-2026.

5. Ontwikkelingen

OZHZ beschrijft in deze paragraaf de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen. Achtereenvolgens:

5.1 Implementatie van de Omgevingswet
5.2 Implementatie van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
5.3 De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten.
5.4 Zeer zorgwekkende stoffen.
5.5 De energieagenda.
5.6 De aanpak van ondermijning.
5.7 Doorontwikkeling van de VTH-taken.
5.8 De oorlog in Oekraïne.

5.1 Implementatie van de Omgevingswet

OZHZ richt zich bij de implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op de inwerkingtreding per 1 januari 2023. Alle overheden samen vormen een keten om de taken voor de fysieke omgeving versterkt uit te voeren. Ook inwoners en ondernemers worden een deel van de keten. OZHZ voegt door zijn expertise en rol in de regio waarde, snelheid en efficiency toe op zijn vakgebieden.

Hoe OZHZ de Omgevingswet implementeert staat in de jaarplannen van de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025. Het AB stelt deze elk jaar vast, waarna OZHZ ze op de website publiceert. Uitgangspunt bij de taakuitvoering is dat OZHZ blijft doen wat hij nu ook doet, de taken zoveel mogelijk regionaal uitvoert en nieuwe taken vanwege de Omgevingswet uitvoert als die bij OZHZ passen. Dat volgt uit een eerder besluit van het AB.

Het programma Omgevingswet richt zich in 2022 vooral op:

- Het inrichten en aanpassen van systemen en processen voor de uitvoering van de VTH-taken, waaronder ook de aansluiting op het DSO. Met elke opdrachtgever wordt de werking van het DSO getest voor de taken die OZHZ uitvoert.
- Het maken van afspraken maken met de opdrachtgevers. Onder andere over de rol en bijdrage van OZHZ bij onderwerpen zoals het omgevingsplan, samenwerking bij vergunningverlening, omgevingsoverleg en participatie.
- Het ontwikkelen van verdiepende kennis, het opdoen van ervaring en het ontwikkelen van producten. Onder andere door pilots uit te voeren en 'botsproeven' te doen.
- Het voorbereiden op de veranderende uitvoering van de VTH-taken.
- De implementatie van een nieuw VTH-systeem.

OZHZ voerde in 2021 gesprekken met de deelnemers. De basis vormt de afspraak dat OZHZ blijft doen wat het al deed. Hulp voor de gesprekken boden de modellen van Omgevingsdienst NL en VNG om de financiële consequenties in beeld te brengen. Niettemin is een deel van de afspraken pas vast te leggen bij het definitief van kracht worden van de Omgevingswet en de definitieve afspraken die men in de keten gaat maken.

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering, waarbij aspecten als geluid, lucht en natuur worden betrokken bij omgevingsplannen en vergunningen. OZHZ levert deze disciplines en voert de integrale advisering uit. Gesprekken daarover voeren we in de jaarprogramma's van de deelnemers. In 2022 moet dat leiden tot afspraken voor de jaarprogramma's 2023.

OZHZ bood, vanuit de provinciale opdracht voor toezicht en handhaving bij flora- en fauna-activiteiten, de afgelopen jaren al handvatten aan Wabo-vergunningverleners en toezichthouders om flora-en fauna-activiteiten te herkennen. Onder de Omgevingswet krijgen gemeenten ook een rol. OZHZ werkt aan heldere afspraken over de rol van de toezichthouders bij meervoudige vergunningen en vergunningsvrije activiteiten voor Wabo vergunningverleners en toezichthouders.

Naast het programma Omgevingswet uit de Ontwikkelaanpak is OZHZ via meerdere sporen aangehaakt op de komst van de wet. Zo doet OZHZ op het niveau van Zuid-Holland Zuid mee aan het regiobrede project. In het regiobrede project zijn alle gemeenten, de provincie Zuid-Holland, de waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland, Rijkswaterstaat en de drie uitvoeringsdiensten (VRZHZ, DGJ en OZHZ) vertegenwoordigd. De werkgroepen binnen het project leveren hulpmiddelen op voor de implementatie en uitvoering van de wet. Voorbeelden zijn handvatten voor het gezamenlijk opstellen van het vergunningverleningsproces en een verkenning van de consequenties van het wijzigen van taken en bevoegdheden onder de Omgevingswet.

OZHZ zal zijn opdrachtgevers verder een voorstel doen om het VTH-uitvoeringsbeleid en de geldende mandaten te actualiseren.

5.2 De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

OZHZ voert de bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. De Wkb heeft daarom effect op de taakuitvoering en budgetten van deze gemeenten.

Financiële impact gevolgklasse 1
De financiële impact van de Wkb bestaat uit meerdere componenten. Het uitgangspunt bij de berekeningen is dat alle aanvragen nog wel ruimtelijk getoetst worden (dus aan omgevingsplan inclusief welstand, bouwverordening en bouwveiligheid) en dat daar ook toezicht op gehouden wordt. Per saldo is extra budget nodig bij de inwerkingtreding van gevolgklasse 1. Daarnaast heeft de Wkb effect op de legesinkomsten. Voor werkzaamheden die wegvallen kan de gemeente namelijk geen leges meer heffen. Werkzaamheden die erbij komen vallen onder een melding en daar mag de gemeente geen leges voor heffen.

Extra werkzaamheden in gevolgklasse 1
Als de aanvrager wil gaan bouwen (nadat de ruimtelijke omgevingsvergunning al verkregen is), moet hij hier in het nieuwe stelsel melding van doen bij het bevoegd gezag. Ook bij oplevering van het bouwwerk moet de aanvrager een melding doen. Daarbij levert hij stukken aan. Ook kunnen er tussentijds meldingen van de kwaliteitsborger (of derden) binnenkomen dat in afwijking van het Bouwbesluit gebouwd wordt. In dat geval zal

het bevoegd gezag (i.c. OZHZ namens de genoemde gemeenten) zelf gaan waarnemen en indien van toepassing handhavend optreden. Deze werkzaamheden komen erbij voor alle bouwwerken in gevolgklasse 1.

Extra kosten
In het nieuwe stelsel wordt een deel van de bouwactiviteiten Bouwbesluit-toetsvrij. Omdat de bouwwerkzaamheden in deze categorie niet gemeld worden bij het bevoegd gezag, ontstaat er minder zicht op bouwgerelateerde ontwikkelingen in de gemeente. Dit is overigens niet nieuw, omdat ook nu al vergunningvrij gebouwd kan worden. De extra kosten die hiermee samenhangen zijn afhankelijk van de inzet hierop door het bevoegd gezag. Om die reden is er op dit moment nog geen financiële indicatie van te geven. Tegelijkertijd kan extra inzet op bouwgerelateerde ontwikkelingen in de gemeente ook leiden tot extra inkomsten, namelijk extra belastingopbrengsten via de OZB.

Werkvoorraad toezicht lopende bouwprojecten
Na de start van de Wkb is toezicht nodig op de lopende trajecten die vallen onder het oude regime, terwijl de leges al in het jaar/de jaren voorafgaand aan de Wkb geïnd zijn. Dit is geen negatief effect van de Wkb. Het effect is namelijk, over de jaren heen, kostenneutraal. Tegelijkertijd is het van belang dat gemeenten hiermee rekening houden, door in de jaarrekening een overschot op legesinkomsten in het jaar vóór inwerkingtreding van de Wkb niet te boeken als resultaat, maar te reserveren. Hiertegenover staan immers kosten die gemaakt worden in de eerste jaren na de start van de Wkb.

Nadere uitwerking vindt plaats in de jaarprogramma's 2023 voor Dordrecht en Alblasserdam. Met de andere gemeenten wisselt OZHZ informatie uit over de implementatie van deze nieuwe regelgeving.

5.3 De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. De bodemsaneringstaak is onderdeel van het basistakenpakket van omgevingsdiensten. OZHZ gaat deze taak daarom uitvoeren voor alle gemeenten.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen de bodemtaken op inhoud, bevoegd gezag en financiering. Deze situatie maakt het nodig dat voor de uitvoering van deze taken keuzes moeten worden gemaakt. De gemaakte keuzes zullen worden vastgelegd in nieuw beleid: een uitvoeringskader voor vergunningverlening en het toezicht en handhaving op de bodemtaken. Zaak is dat hierbij zoveel als mogelijk aangesloten wordt bij de Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid. Om de inzet voor de bodemtaak te reguleren ontwikkelt OZHZ samen met gemeenten een risicomodel (RUN-bodem) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

RIJK, IPO, VNG en UvW overleggen al langere tijd met elkaar over de financiering van de overgaande bodemtaken. Er zijn op dit moment, ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2023, nog steeds geen definitieve afspraken gemaakt. Verwachting is dat de beschikbare Rijksmiddelen substantieel afnemen. De argumentatie is dat de grote bodemsaneringen inmiddels achter de rug zijn. Men legt daarbij echter onvoldoende de verbinding met actuele onderwerpen zoals woningbouwopgaven, ontwikkeling van industrie en het

verduurzamen van de omgeving. Er is daarom, op dit moment, sprake van een substantieel risico dat de bodemtaak niet kostendekkend overgaat naar de gemeenten.

De afgelopen jaren is de financiering van de overkomende gemeentelijke bodemtaken steeds onderwerp geweest in de begrotingsrichtlijnen, die OZHZ jaarlijks meegeeft aan de opdrachtgevers. Daarbij is steeds uitgegaan van een globaal bedrag van circa € 800.000,- voor de toekomstige gemeentelijke bodemtaken. In deze ontwerpbegroting 2023 is dit bedrag verminderd op het provinciale jaarprogramma (zie bijlage 1). Vanuit de onzekerheid over de taakuitvoering en financiering vanuit het Rijk is het AB ermee akkoord gegaan dat OZHZ een bedrag van € 500.000,- structureel en € 300.000,- incidenteel toevoegt aan de gemeentelijke jaarprogramma's. OZHZ ziet 2023 daarmee nadrukkelijk als een overgangsjaar. Doel is om in dit jaar aan de hand van de eerste ervaringen met de Omgevingswet meer inzicht te krijgen in de omvang van de uitvoering en de beschikbare middelen. Op basis van dit inzicht zullen op later moment structurele afspraken over uitvoeringsbeleid en benodigde middelen worden gemaakt.

5.4 Zeer zorgwekkende stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Het gaat om veel bronnen en stoffen, met potentieel ernstige effecten op mens en milieu. Bedrijven moeten daarom de uitstoot van deze stoffen voorkomen of minimaliseren.

ZZS vormt het overkoepelende thema in de landelijke discussie over Tata Steel in IJmuiden en Chemours in Dordrecht. Naast landelijke voorbeelden zijn er ook meer lokale situaties (zoals in de pilot van VNG) die duidelijk maken dat de aanpak van ZZS een belangrijke rol spelen in de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Voor OZHZ komen er taken aan:

- Een inventarisatie: het resultaat leggen bedrijven ter beoordeling voor aan OZHZ.
- Bedrijven moeten een plan van aanpak opstellen om de uitstoot van ZZS te voorkomen of te beperken. Ook dit plan beoordeelt OZHZ.

Van sommige bedrijven zal de omgevingsvergunning ambtshalve moeten worden geactualiseerd. In enkele gevallen zal extra toezicht plaatsvinden en treedt OZHZ zo nodig handhavend op. Voor een groot deel verwacht OZHZ dat de ZZS-aanpak kan worden meegenomen in het reguliere werk. De Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 bevat acties om nieuwe werkwijzen te kunnen ontwikkelen. OZHZ kan die vervolgens borgen in de jaarprogramma's van de opdrachtgevers. Bij het uitwerken gebruikt OZHZ de ervaringen die al worden opgedaan bij reeds lopende acties voor de provinciale afvalbedrijven en de ervaringen die gemeenten in de Achterhoek hiermee opdoen.

5.5 Energieagenda

In 2020 presenteerde OZHZ een aanpak voor energiebesparing bij bedrijven: een slimme combinatie van én toezicht én stimuleren om zo efficiënt mogelijk naar de energiedoelen te werken, die in de regionale energiestrategieën (RES) staan.

De gemeenten hebben ambitieuze doelen gesteld in hun RES. Bedrijven moeten een belangrijke bijdrage leveren. Zij zijn namelijk wettelijk verplicht om energie te besparen. OZHZ controleert namens de gemeenten en provincie of de bedrijven doen wat ze verplicht zijn én stimuleert het toepassen van energiebesparende en opwekkende maatregelen. OZHZ maakt daarom gebruik van een mix van toezichthoudende en preventieve/adviserende instrumenten. Het maatwerk bestaat het gebruikelijke toezicht per bedrijf (3.000 bedrijven in 4 jaar), benaderen van branches en samenwerken met bedrijventerreinen.

OZHZ zet al beschikbare middelen in, en voor het uitvoeren van totale aanpak is extra structureel budget nodig. Daarvan is een deel opgenomen in de jaarprogramma's. Daarmee kan OZHZ echter onvoldoende bijdragen aan de doelstellingen voor energiebesparing bij bedrijven en is het niet mogelijk om structurele capaciteit op te bouwen. Gesprekken met een aantal gemeenten hierover worden in 2022 gevoerd. Daarnaast speelt dat het Rijk via het gemeentefonds aan de klimaatdoelstellingen zal bijdragen. OZHZ geeft de opdrachtgevers in overweging om een deel van deze door het Rijk beschikbaar te komen (en al gestelde) middelen structureel te reserveren voor de benodigde extra inzet op de wettelijke taak: toezicht op energiebesparing bij bedrijven als onderdeel van de RES. Het is dan aan de gemeenten om daarover een besluit te nemen.

5.6 Aanpak ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is een belangrijk thema binnen het openbaar bestuur, en verheven tot speerpunt op zowel landelijk als lokaal niveau. Steeds vaker worden bedrijfsactiviteiten en ondernemingen gebruikt als dekmantel voor het witwassen van geld en als faciliteit voor de productie, opslag of distributie van illegale goederen. Signalen van ondermijnende criminaliteit komen vaak voor in de horeca, detailhandel en bij garagebedrijven.

Het belang van een brede aanpak van ondermijning komt terug in onder meer het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. OZHZ levert bij de aanpak van ondermijning kennis en data over bedrijven (samenwerking RIEC), neemt deel aan data-uitwisseling, levert deskundigheid over de milieuaspecten van de onderzochte locaties en, indien passend, snelle handhaving van de milieuovertredingen. De afgelopen jaren is de regionale aanpak (deskundigheid en samenwerking) verder ontwikkeld. Een aantal gemeenten en de provincie Zuid-Holland stelden specifieke budgetten beschikbaar. Via de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 gaat OZHZ dit onderdeel versterken.

5.7 Doorontwikkeling van de VTH-taken

In 2020 en 2021 zijn onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) door omgevingsdiensten. Landelijk door de Commissie Van Aartsen, de Algemene Rekenkamer, het Dreigingsbeeld milieucriminaliteit en dichter bij huis door de provincie Zuid-Holland. OZHZ pakt het vervolg op deze onderzoeken op in de periode 2022 – 2025, samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, de gemeenten en de provincie.

De Commissie Van Aartsen heeft primair onderzocht welke verbeteringen nodig zijn in het totale VTH-systeem. De commissie doet een aantal aanbevelingen om het VTH-systeem te verbeteren. De onderzoeken van de Algemene Rekenkamer en het Dreigingsbeeld gaan over de kwaliteit en het gebruik van data bij de aanpak van milieucriminaliteit. Het nieuwe kabinet moet nog (stand van zaken maart 2022) besluiten over het vervolg op de landelijke onderzoeken. De 29 omgevingsdiensten onderzochten wel al welke instrumenten kunnen worden ingezet om de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen te implementeren. Hiertoe heeft OmgevingsdienstNL een Impulsprogramma opgesteld.

De verkenning van de provincie Zuid-Holland heeft inmiddels geleid tot een bestuursopdracht van de 5 dagelijkse bestuur. Deze is gericht op de inhoudelijke maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven van gemeenten en provincie. Vraag is wat nodig is om die ontwikkelingen en opgaven aan te (blijven) kunnen. Denk bijvoorbeeld aan circulariteit, duurzaamheid en klimaat. Namens de dagelijks besturen van de 5 omgevingsdiensten heeft de bestuurlijke begeleidingsgroep opdracht gegeven aan de directeuren om te starten met een verbetertraject op de onderwerpen:

Arbeidsmarktcommunicatie, behoud en ontwikkeling van kennis en expertise
Behoud van kennis en expertise op bestaande onderwerpen blijft van belang. Als eerste nieuwe inhoudelijke onderwerpen worden genoemd de circulaire economie, energietransitie en de aanpak van ondermijning en milieucriminaliteit. Helder moet worden gemaakt welke kennis en expertise nodig is voor de taakuitvoering door omgevingsdiensten nu en in de toekomst. Zo mogelijk moeten de omgevingsdiensten aansluiting zoeken bij wat er al bij gemeenten en andere samenwerkingsverbanden gebeurt op het terrein van kennisontwikkeling, om overlap te voorkomen. Ook moet waar mogelijk worden aangesloten bij landelijke ontwikkelingen.

Informatiehuishouding en digitalisering
Hierbij ligt het accent op het belang van kwalitatief goede data, goede informatie-uitwisseling, digitalisering van werkprocessen en versterking van de VTH-keten. De Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV of DIGI-V) wordt in de loop van 2023 voor alle provinciale vergunningen toegepast.

OZHZ benut de jaarplannen van de Ontwikkelaanpak 2022 – 2025 om het vervolg op de genoemde landelijke onderzoeken en de provinciebrede bestuursopdracht te faciliteren. Een aantal van de genoemde onderwerpen is voor OZHZ zeker niet nieuw. In de Ontwikkelaanpak is al opgenomen dat:

- OZHZ al de ambitie heeft om de gemeenten te helpen om toekomstgerichte gebiedsontwikkelingen in Zuid-Holland Zuid makkelijker te maken. OZHZ zorgt er o.a. voor dat iedereen die duurzamer wil bouwen of ondernemen, precies weet wat de verplichtingen en kansen zijn op het gebied van energie, circulaire economie, klimaat en biodiversiteit. En OZHZ ondersteunt gemeenten en provincie in het waarmaken van hun duurzame ambities en denkt proactief mee met innovatieve ondernemers. OZHZ stimuleert niet alleen wat verplicht is, maar ook wat nog meer kan.
- OZHZ het uitwisselen van informatie en data verwerkt in de hoofdlijnen die aansluiten op de opgaven en ambities in de regio. Te denken valt dan aan datakwaliteit, geo-informatie, robotisering en business intelligence, en ook het vervangen van de huidige VTH-software (2023) en het DMS/Zaaksysteem

(2025). OZHZ investeert in technieken die op de markt komen om effectief, met kwaliteit en efficiënt te kunnen blijven samenwerken.

- OZHZ de ambitie heeft om bij te dragen aan een effectieve en efficiëntere aanpak van de opsporing en vervolging van milieucriminaliteit. OZHZ is een onmisbare schakel in de keten van partijen die elkaar nodig hebben om milieucriminaliteit aan te pakken. Onderdeel daarvan is het versterken van de samenwerking, het uitwisselen van informatie met ketenpartners en het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden van medewerkers.

5.8 Oorlog in Oekraïne

De gevolgen van de oorlog in Oekraïne op de bedrijfsvoering OZHZ zijn op dit moment moeilijk in te schatten. Duidelijk is dat de huidige prijsontwikkelingen een grote druk leggen op de exploitatie OZHZ:

- OZHZ heeft een duurzame bedrijfsvoering met een grotendeels elektrisch wagenpark en een duurzaam ingericht pand. De hogere energieprijzen, in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt, werken echter in de volle breedte van de exploitatie door. De inflatie in januari en februari 2022 bedroeg respectievelijk 6,4% en 6,2%.
- De indexering 2022 van OZHZ van de materiële kosten (begrotingsrichtlijnen 2022) bedraagt 1,5%. Ongeveer € 10,7 mln. van de exploitatielasten OZHZ (materieel en inhuur) is op korte termijn gevoelig voor prijsfluctuaties. De meeste leveranciers indexeren op grond van de werkelijke prijsontwikkeling. Een deel daarvan komt al tot uiting in 2022; dit geldt met name voor de inhuurcontracten die eind 2021 en begin 2022 zijn afgesloten.
- In 2022 valt ook een direct effect te verwachten van de openstaande vacatures. Op dit moment (maart 2022) zijn dit er ongeveer 20. De looneisen zullen toenemen. Dit zal ofwel leiden tot hogere salarislasten, ofwel tot hogere inhuurkosten. Gezien de situatie op de arbeidsmarkt zal daarnaast ook sprake zijn van tussentijdse uitstroom van medewerkers en inhuur. Bij vervanging leidt dit weer tot extra loon- en inhuurkosten.
- Inspecteurs maken in hun werk regelmatig gebruik van de eigen auto. De hoge brandstofkosten kan leiden tot een verminderde bereidheid om de eigen auto in te zetten. Het wagenpark van OZHZ kan hier mogelijkerwijs niet in voorzien. Ook zullen de kosten van woon-werkverkeer toenemen van medewerkers die met de auto gaan. Dit kan leiden tot hogere inhuurkosten en extra looneisen bij nieuw personeel.
- Een eventuele economische recessie kan leiden tot bezuinigingen bij deelnemers. De bijdrageverordening stelt regels over de mogelijkheden om te bezuinigen (2% per jaar). De bedrijfsvoering van OZHZ is flexibel ingericht met een flexibele schil van 10% en een weerstandsvermogen dat volstaat om mogelijke bezuinigingen op te vangen. Bij een hogere bezuiniging dan de norm is een frictievergoeding verschuldigd van de deelnemer.
- Overigens kan de oorlog ook van invloed zijn op de inhoudelijke taakuitoefening, zoals een extra inzet bij het opzetten en in gebruik nemen van opvanglocaties. Dat zal dan bijvoorbeeld vooral extra druk geven op de expertise op het gebied van bouw- en brandveiligheid, waar de capaciteit toch al buitengewoon krap is.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2023

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB over de begrotingsrichtlijnen OZHZ.

Het AB heeft op 2 december 2021 de volgende richtlijnen vastgesteld voor de begroting 2023. Deze richtlijnen zijn bij het opstellen van de voorliggende begroting in acht genomen, met de volgende bijzonderheden:

1. Inzake de indexering 2023:

    a) De lasten van de begroting 2023 te indexeren met de loon- (2,0%) en prijsindex (1,5%) van de Septembercirculaire 2021;
    b) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en de inwonerbijdrage te indexeren met 1,85%;
    c) Het uurtarief 2022 blijft ongewijzigd ten opzichte van de begrotingsrichtlijnen 2022 (€ 95,12).
    d) Het tarief 2023 bedraagt € 96,88.

2. De omslagrente in 2023 te bepalen op 0,0%;
3. De totale inwonerbijdrage voor 2023 vast te stellen op € 2,253 mln.

Na de vaststelling van de begrotingsrichtlijnen is de inflatie aanzienlijk toegenomen, onder invloed van de stijgende energieprijzen. De oorlog in Oekraïne (zie paragraaf 5.9) verhoogt het risico. Zoals aangegeven bedraagt de inflatie begin 2022 circa 6,3%, ten opzichte van een prijsindex van 1,85% in de begroting 2022. In maart 2022 bedroeg de inflatie zelfs 9,7%.

De inflatie werkt in de volle breedte van de exploitatie door. In eerste aanleg wordt het risico zoveel mogelijk opgevangen in de huidige exploitatie door eventuele incidentele meevallers in te zetten. In tweede aanleg wordt een beroep gedaan op het weerstandsvermogen. In de risico calculatie van het weerstandsvermogen is rekening gehouden met een hogere inflatie.

Bij begrotingsrichtlijnen 2024 zal OZHZ, op grond van de septembercirculaire en een integrale herrekening van het uurtarief, bezien of aanpassing van het tarief 2023 nodig is.

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator. De kritische prestatie-indicatoren zullen in 2022 nader worden herijkt, op grond van de invoering van de Omgevingswet.

Met de gemeenten zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1410 uur per FTE productief zijn.

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken (Nota Bedrijfsvoering OZHZ).

Speerpunt	**Prestatie indicator**
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages volgens planning in jaarprogramma
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg
Speerpunt	**Prestatie indicator**
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.410 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%

Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige vergunningverlening	Reguliere procedure: 99% van de reguliere vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Uitgebreide procedure: 95% van de uitgebreide vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt bezien of deze KPI aanpassing behoeft.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het klanttevredenheidsonderzoek is minimaal een 7.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) als uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.
Kritische prestatie-indicatoren zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA):

TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande controles in het jaarprogramma.

NA is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	Prestatie indicator
Betrouwbaarheid Provincie	Provincie Grijs: TD grijs = 100% NA grijs >= pm

	Provincie Groen: TD groen = 100% NA groen >= pm
Betrouwbaarheid Gemeenten	Gemeenten RUN: TD milieu = 100% NA milieu >= 50%
Betrouwbaarheid Gemeenten RUN WABO BREED (Alblasserdam, Dordrecht)	Gemeenten integraal toezicht: TD integraal = 100% NA- integraal >=50% Gemeenten bouw en sloop: Werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht, Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vastgesteld. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA bouwfase >= 70% NA sloopfase >= 70%
Risicobeheersing	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de opdrachtgevers voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem voert OZHZ er periodiek een uit, omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. Hierover wordt in de jaarstukken (en niet in de tussentijdse rapportages) gerapporteerd.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III FINANCIEN

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2023 is gebaseerd op de door het Algemeen Bestuur vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 (zie I, paragraaf 6). Onderstaand het meerjarige begrotingsbeeld.

Begroting 2022-2026 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Aangepaste begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten							
Inwonerbijdrage	2.182	2.212	2.212	2.253	2.253	2.253	2.253
Wettelijke taken	22.020	20.344	23.455	22.259	22.336	22.336	22.336
Offerte- en subsidietaken	3.761	2.881	2.618	2.252	2.252	2.157	2.157
Overige baten	7	-	-	-	-	-	-
Overige bijzondere posten	-653	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**27.318**	**25.438**	**28.286**	**26.764**	**26.841**	**26.745**	**26.745**
Lasten							
Personeelskosten	21.360	20.190	23.603	21.689	21.712	21.640	21.713
Kapitaallasten	315	419	423	488	538	515	442
Ondersteuning SCD	1.808	1.890	1.708	1.725	1.725	1.725	1.725
Huisvesting	485	524	501	509	509	509	509
Overige bedrijfskosten	1.258	1.291	1.856	1.237	1.237	1.237	1.237
Additionele productkosten	2.393	1.398	1.438	1.105	987	987	987
Onvoorzien	154	129	147	134	134	133	133
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**27.772**	**25.839**	**29.676**	**26.887**	**26.841**	**26.745**	**26.745**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**-454**	**-401**	**-1.390**	**-123**	**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen aan reserves	1.571	405	1.437	123	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	850	4	47	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**267**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bedragen × EUR 1.000							
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.182*	*2.212*	*2.212*	*2.253*	*2.253*	*2.253*	*2.253*

De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2022 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten, de deels extern gesubsidieerde e-agenda en de bodemtaken.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,2 mln.)
De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget, te zien als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,2 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,3 mln.);
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg en rapportages, etc. (€ 0,7 mln.);
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 0,2 mln).

Wettelijke taken (€ 22,3 mln.)
De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties, die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties.

De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden[1].
De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de jaarprogramma's. Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever.

In 2022 is sprake van een hoge incidentele omzet in de jaarprogramma's (€ 1,2 mln). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken, bodemtaken en de e-agenda. Onzeker is het effect van de overgang van de taken van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Vooralsnog wordt uitgegaan van een budget neutrale overheveling. Voor nadere informatie wordt verwezen naar deel I, paragraaf 5.3: Ontwikkelingen.

Offerte en subsidietaken (€ 2,3 mln.)
Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS[2]-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR.

Afrekening van de offerte- en subsidietaken vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste opdrachtsom. De offerte en subsidietaken zijn in 2023 lager dan voorgaande jaren. In 2021 en 2022 was sprake van een omvangrijke provinciale opdracht ten aanzien van het saneren van lood in speeltuinen.

[1] Het betreft enkel de uitvoering van toezicht bouw.

[2] Vergunningverlening en toezicht met betrekking tot bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 21,7 mln.)
De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie (€ 19,2 mln.) en de flexibele capaciteit (€ 2,5 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn berekend op basis van de werkelijke loonkosten. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en de cao-wijziging in 2022.

De personeelskosten in 2023 zijn aanzienlijk lager (-/- € 1,9 mln.) dan in 2022. Dit houdt verband met de incidentele omzet in 2022 (extra inhuur), de instroom en opleiding van nieuwe medewerkers in 2022 en een hoger aandeel eigen personeel in 2023 ten gevolge van aanpassing van het capaciteitsbeleid. Voor het capaciteitsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering (deel IV).

Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

Kapitaallasten (€ 488.000)
OZHZ doet investeringen in ICT-voorzieningen en het huidige kantoorpand. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen. In 2022 pleegt OZHZ extra investeringen voor het nieuwe werkconcept. Het betreft het meubilair (€ 43.000), aanpassingen in het gebouw (€ 704.000) en ICT devices (€ 295.000). Dekking vindt plaats door vrijval van huidige kapitaallasten, en lagere facilitaire kosten.

Daarnaast vervangt OZHZ twee vaartuigen. In totaal gaat het om een investering van ongeveer € 1,9 mln. Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

Vanwege de extra investeringen in het nieuwe werk concept en de vloot nemen de kapitaallasten toe tot en met 2025. Vanaf 2026 is sprake van een daling omdat dan de initiële investering in het inbouwpakket van het pand is afgeschreven.

Ondersteuning SGD (€ 1,7 mln.)
Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. Eind 2021 hebben OZHZ en de Servicegemeente Dordrecht een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze gaat per 1 april 2022 in en is gebaseerd op het alleenrecht dat het AB en DB in de periode juni – september 2021 verleenden. OZHZ is voor de periode van 1 april 2014 tot 1 april 2022 een dienstverleningscontract aangegaan met het SCD over de ICT (€ 1,4 mln.) en personele en overige dienstverlening (€ 370.000.). De overige dienstverlening omvat dienstverleningscontracten hoofdzakelijk op het gebied van inkoop advies, het JKC en de inkoop van verzekeringen.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf "Bedrijfsvoering" (deel IV).

Huisvesting (€ 542.000)
OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 te Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030.

Overige bedrijfskosten (€ 1,2 mln.)
De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 596.000), facilitaire kosten (€ 112.000), externe expertise (€ 112.000), leaseauto's (€ 86.000), verzekeringspremies (€ 77.000), telefonie (€ 73.000) en voorlichting en communicatie (€ 61.000).

Opgemerkt wordt dat de kosten vanaf 2023 fors lager zijn dan in 2022 het geval is. De incidentele kosten in 2022 (€ 543.000) hebben betrekking op:

- Dubbele licentiekosten vanwege de implementatie van het nieuwe VTH-systeem (€ 240.000) De kosten worden gedekt uit een onttrekkingen uit de bestemmingsreserve digitalisering.
- De projectkosten voor de invoering van het nieuwe werk concept (€ 103.000).
- De opschoning van het archief (€ 200.000).

Additionele productkosten (€ 1,1 mln.)
Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de taakuitvoering van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.
Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord.

Opgemerkt wordt dat de kosten in 2023 fors lager zijn dan in 2022 (-/- € 333.000). De additionele productiekosten zijn in 2022 relatief hoog door incidentele opdrachten van de provincie voor het saneren van lood in speeltuinen en tuinen.

Onvoorzien (€ 134.000)
De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen (deel IV).

4. Reserves

4.1 Mutaties reserves 2021-2025

Onderstaand de meerjarige mutaties van de reserves:

Verloop reserves	Beginsaldo	2022	2023	2024	2025	2026	Saldo
Algemene reserve	981	47	0	0	0	0	**1028**
Materieel budget PZH	185	0	0	0	0	0	**185**
Doorontwikkeling	102	-102	0	0	0	0	**0**
Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling	291	-291	0	0	0	0	**0**
Verlofstuwmeer	110	0	0	0	0	0	**110**
Regieplan	123	0	-123	0	0	0	**0**
Frictiekosten ontvlechting	271	-271	0	0	0	0	**0**
Archief	275	-275	0	0	0	0	**0**
Werkconcept	103	-103	0	0	0	0	**0**
CAO	350	-350	0	0	0	0	**0**
Onverdeeld resultaat	267	-47	0	0	0	0	**220**
Totaal eigen vermogen	**3.056**	**-1.390**	**-123**	**0**	**0**	**0**	**1.543**

*Bedragen * € 1.000*

Algemene reserve

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De toevoeging in 2022 betreft de aanvulling om het weerstandsvermogen op peil te brengen.

Materieel budget PZH

De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Doorontwikkeling

De doorontwikkeling dient om OZHZ ook in cultureel opzicht klaar te stomen voor de Omgevingswet. De onttrekking in 2022 betreft extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Digitalisering in relatie tot de doorontwikkeling

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken.
De onttrekking in 2022 (€ 291.000) betreft de invoering van het nieuwe VTH-systeem.

Verlofstuwmeer

OZHZ heeft nog te maken met een verlofstuwmeer. Omdat een bovengemiddelde opname van verlof leidt tot vervangende inhuur ontstaat een financieel risico. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Vooralsnog zijn geen onttrekkingen geraamd.

Regieplan (Ontwikkelopgave)

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Het ontwikkelprogramma (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. Een deel van het programma wordt gedekt uit een bestemmingsreserve.

Frictiekosten ontvlechting
De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. De onttrekking in 2022 betreft volledig de instroom van nieuwe medewerkers.

Bestemmingsreserve Archief
De Regionale Archivaris bemerkt dat er achterstanden ontstaan in het 538 meter strekkende archief over de periode 1995 – 2016. In 2022 wordt de achterstand ingelopen. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. De onttrekking betreft de externe kosten.

Bestemmingsreserve Werk concept
De reserve wordt ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept. Het betreft de projectorganisatie en aanpassing van de kantoorinrichting.

Bestemmingsreserve Cao-effect
Ten tijde van de tweede bestuursrapportage 2021 was een informeel akkoord gesloten over de cao. Inschatting was dat de cao zou leiden tot een onderbesteding van ongeveer € 350.000 in 2021. Omdat hoofdzakelijk sprake zou zijn van een vertraging van de lasten van 2021 naar 2022, is dit bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve "cao-effect". De incidenteel niet gedekte lasten van de cao in 2022 worden in 2022 onttrokken uit deze bestemmingsreserve. Een eventueel restant valt vrij per ultimo 2022.

Onverdeeld resultaat
Het financieel resultaat 2021 bedraagt € 267.000. Een bedrag van € 47.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen. Gegeven de hoge inflatie en de onzekerheden hieromtrent, geeft het DB in overweging om het restant (€ 220.000) toe te voegen aan het weerstandsvermogen als extra buffer. Op grond van de zienswijzen van gemeenteraden en provinciale staten zal OZHZ een definitief voorstel voorleggen aan het algemeen bestuur.

IV PARAGRAFEN

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen;
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Financiering;
5. Bedrijfsvoering;
6. Verbonden partijen;
7. Grondbeleid.

De paragrafen “1. lokale heffingen”, “6. verbonden partijen” en “7. grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. In bijlage 2 heeft OZHZ een tabel voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers opgenomen. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ als zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Risicobeheersing

OZHZ is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten en provincie Zuid-Holland (PZH). Doel is een efficiënte en effectieve uitvoering van wettelijke taken op het gebied van milieu. Voor een aantal eigenaren voert OZHZ ook het bouw en woningtoezicht uit.
Daarbij is het van belang om inzicht te hebben in de risico’s die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de taken, de oorzaken op te sporen en passende maatregelen te treffen.

De doelstellingen van het risicomanagement van OZHZ zijn:

- Meer inzicht krijgen in de (strategische) risico’s die onze organisatie loopt bij het behalen van onze doelstellingen en de afspraken die wij daarover met onze eigenaren hebben gemaakt.
- Verminderen van het negatieve effect van risico’s in het behalen van onze doelen.
- Het verbeteren van de interne beheersing en het borgen daarvan in onze bedrijfsprocessen.

- Een goede onderbouwing van de berekening van ons weerstandsvermogen.

2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader

De huidige economische ontwikkelingen versterken het belang van een goede interne financiële beheersing. Integraal risicomanagement wil zeggen dat vanuit een weloverwogen beleid systematisch risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd en gekwantificeerd. Vervolgens worden er risicobeheersmaatregelen getroffen.

Het structureel op orde hebben van de financiële positie van OZHZ vereist enerzijds een financieel sluitende (meerjaren)begroting gebaseerd op betrouwbare realistische ramingen. Anderzijds dient OZHZ een ruim voldoende weerstandsvermogen ratio te streven.
Dit houdt in dat de organisatie altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar moet hebben om de significante resterende risico's op te kunnen vangen die niet met risicomanagement zijn afgedekt (voortaan: kortweg resterende risico's genoemd). Deze risico's bepalen de benodigde weerstandscapaciteit. Daar staat de beschikbare weerstandscapaciteit tegenover.

Op 24 november 2016 heeft het AB de gewijzigde financiële verordening vastgesteld, gelet op artikel 216 van de Provinciewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
Artikel 10 van de financiële verordening schrijft voor dat het DB eens per 4 jaar een nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanbiedt aan het AB. Het relevante kader wordt primair gevormd door artikel 42 tot en met 44 van het BBV. Daarnaast heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken, richtlijnen en antwoorden op vragen het kader verder uitgewerkt.

2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement

OZHZ streeft een voldoende omvang van het weerstandsvermogen na. Dit houdt in dat altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de financiële risico's op te kunnen vangen die niet door het risicomanagement zijn afgedekt. Daarmee kan worden voorkomen dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te krijgen. Het weerstandsvermogen fungeert dus als buffer voor substantiële onvoorziene financiële tegenvallers. Hoe groot die buffer op dat moment moet zijn, is dynamisch en dus afhankelijk van de resterende risico's dat de organisatie op dat (rapport)moment loopt.

Risico's kunnen door getroffen beheersmaatregelen in het kader van risicomanagement worden afgedekt. De niet afgedekte risico's worden zo veel mogelijk financieel gewaardeerd (uitgedrukt in kans x financiële impact) en gerelateerd aan een benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit kent structurele en incidentele componenten die direct of latent beschikbaar (kunnen) zijn.

Onder de resterende risico's in het kader van de benodigde weerstandscapaciteit worden verstaan: de risico's die:

- Niet (voldoende) zijn of kunnen worden afgedekt door beheersmaatregelen (AO/IC, bedrijfsmatige sturing etc.) of overige activiteiten (verzekering, voorzieningen etc.) in het kader van risicomanagement.
- Niet of nauwelijks beïnvloedbaar zijn en hoofdzakelijk tot de externe risico's behoren.
- Voornamelijk een incidenteel karakter hebben en dus niet behoren tot de reguliere terugkerende risico's.

- Een positief of negatief effect kunnen hebben op de doelen of de financiële positie.
- Waarvan de omvang onzeker is en niet redelijkerwijs goed te kwantificeren is.
- In relatie tot de financiële positie van materiële betekenis zijn.
- Zich in het verantwoordings-/begrotingsjaar (moment van rapportage) of 3 jaren daarna kunnen voordoen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en het budget onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Het risicoprofiel OZHZ bevat per risico:

- Een algemene omschrijving.
- Het effect.
- De impact.
- De waarschijnlijkheid.
- De financiële bandbreedte van het risico.
- De beheersmaatregelen.
- De benodigde weerstandscapaciteit.

Op grond van het risicoprofiel wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Vooralsnog is uitgegaan van de risico-inventarisatie zoals deze ook is opgenomen in de jaarrekening 2021.

	Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1	Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	308	154
2	Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Hoog	Flexibele schil	354	265
3	Prijsstijging inflatie	Hoger dan index	Exploitatieverlies	Medium	Hoog		253	190
4	Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Medium	Verzuimbeleid	739	370
5	Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
6	Tarieven inhuur	Overspannen arbeidsmarkt	Kostenverhoging	Medium	Hoog	Marktplaatsprocedure	262	196
	Totaal benodigd weerstandsvermogen						**1.916**	**1.175**

Bedragen x € 1.000

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	*Kans > 75%*
Hoog	*Kans > 50% en < 75%*
Medium	*Kans > 25% en < 50%*
Laag	*Kans < 25%*

Impact

Groot	*financieel risico > € 400.000*
Medium	*financieel risico > € 150.000 en < € 400.000*
Klein	*financieel risico < € 150.000*

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van ongeveer € 25,7 mln. gemoeid. Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 308.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- Het bestuur heeft een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten.
- Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van ongeveer € 154.000

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van ongeveer 2,6 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 1,2 mln.).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting ongeveer € 354.000

3. Prijsstijging inflatie

Na de vaststelling van de begrotingsrichtlijnen is de inflatie aanzienlijk toegenomen, onder invloed van de stijgende energieprijzen. De oorlog in Oekraïne (zie paragraaf 5.9) verhoogt het risico. Zoals aangegeven bedraagt de inflatie begin 2022 ongeveer 6,3%, ten opzichte van een prijsindex van 1,85% in de begroting 2022.
De inflatie werkt in de volle breedte van de exploitatie door. De kans op prijsverhogingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar wordt de financiële impact ingeschat medium (€ 253.000).

Beheersmaatregelen
In eerste aanleg wordt het risico zoveel mogelijk opgevangen in de huidige exploitatie door eventuele incidentele meevallers in te zetten. In tweede aanleg wordt een beroep gedaan op het weerstandsvermogen. Bij begrotingsrichtlijnen 2024 zal OZHZ, op grond van de septembercirculaire en een integrale herrekening van het uurtarief, bezien of aanpassing van het tarief 2023 nodig is.

Benodigde weerstandscapaciteit Door bovengenoemde beheersmaatregelen is een weerstandscapaciteit nodig van € 190.000

4. Ziekteverzuim
In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een risico van 3% is reëel; de financiële impact is groot (€ 1,2 mln.), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op medium (50%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting

Benodigde weerstandscapaciteit Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van ongeveer € 370.000.

5. Herziening omgevingsrecht
De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen
Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

6. Tarieven inhuur
De inhuurtarieven staan onder druk vanwege de gespannen arbeidsmarkt. Met name de vergunningverleners bouw, constructeurs, senior vergunningverleners milieu en bodemadviseurs zijn schaars.

Het inhuurvolume in 2022 bedraagt ongeveer € 5,0 mln. In het weerstandsvermogen wordt uitgegaan van een stijging van € 5 per uur, gedurende een jaar. De financiële impact is daarmee medium (€ 262.000) De kans wordt ingeschat op hoog (75%)

Beheersmaatregelen
Inhuur wordt aanbesteed via een marktplaats waar vraag- en aanbod samenkomen. Hiermee is de naleving van de Europese aanbestedingsregels geborgd. Ook wordt een optimale prijs/kwaliteitsverhouding gerealiseerd.
Bij begrotingsrichtlijnen 2024 zal OZHZ, op grond van de septembercirculaire en een integrale herrekening van het uurtarief, bezien of aanpassing van het tarief 2023 nodig is.

Benodigde weerstandscapaciteit
Gezien de kans en impact van het risico is een weerstandsvermogen nodig van € 196.000.

2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2021 bedraagt € 1,128 mln. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 1,175 mln. benodigd. Het effect van de Omgevingswet is opgenomen als p.m.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract over de locatie Post 120.
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SCD (en daarom geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware).
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

	Materiële vaste activa	Boekwaarde 2020	Boekwaarde 2021
a	Huisvesting	464.732	378.984
b	ICT en audiovisuele investeringen	102.917	337.017
c	Meubilair	226.550	216.971
d	Software	104.136	72.125
e	Bedrijfsmiddelen	26.866	23.487
f	Vaartuigen	-	62.955
	Totaal materiële vaste activa	**925.201**	**1.091.539**

Bedragen x € 1.000

Onderstaand zijn de meerjarig geplande investeringen aangegeven:

Investeringen meerjarig	2022	2023	2024	2025	2026
Meubilair	63.642	0	12.830	1.730	336.640
Huisvesting	662.228	0	0	0	177.400
ICT en audiovisuele investeringen	74.482	22.692	175.533	222.861	52.127
Software	5.433	0	26.388	1.821	77.211
Bedrijfsmiddelen	5.680	0	24.670	10.505	9.145
Vaartuigen	250.000	1.677.173	45.152	0	0
Totaal	**1.061.465**	**1.798.463**	**284.573**	**236.917**	**652.523**

In 2022 pleegt OZHZ extra investeringen voor het nieuwe werkconcept. Het betreft het meubilair, aanpassingen in het gebouw en ICT devices. Dekking vindt plaats door vrijval van huidige kapitaallasten, en lagere facilitaire kosten.

Daarnaast vervangt OZHZ twee vaartuigen. In totaal gaat het om een investering van ongeveer € 1,9 mln. Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

Vanwege de extra investeringen in het nieuwe werk concept en de vloot nemen de kapitaallasten toe tot en met 2025. Vanaf 2026 is sprake van een daling omdat dan de initiële investering in het inbouwpakket van het pand is afgeschreven exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening en bedragen:

- 20 jaar voor motorvaartuigen.
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen.
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair.
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief.
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens.
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur.
- 3 jaar voor software[3].
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa[4].

[3] Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

[4] De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Decentrale overheden zijn sinds enkele jaren verplicht om overtollige kasgelden aan te houden in de Schatkist van het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties mogen uitsluitend verstrekt worden conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur.
- Het gebruik van derivaten is toegestaan conform de Wet, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de kasgeldlimiet en renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
- De rente-typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.
- Streven naar spreiding in de rente-typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2%

van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2023 bedraagt deze limiet 8,2% van € 26,8 miljoen = € 2,22 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente-typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente-typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2023. De renterisico norm bedraagt voor 2023: € 5,37 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is in hoofdzaak geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het Ministerie van Financiën over het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

Tot slot kan, op grond van onderstaande financiële indicatoren, worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	-24,5%	-20,7%	-22,5%	-23,3%	-24,6%	-22,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leni	-24,5%	-20,7%	-22,5%	-23,3%	-24,6%	-22,0%
Solvabiliteitsratio	20,4%	12,9%	10,9%	11,1%	11,2%	11,3%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Een negatieve netto schuldquote houdt in dat OZHZ, na aftrek van de vorderingen, netto geen schulden heeft. De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. De solvabiliteit daalt doordat de bestemmingsreserves worden uitgeput. Bij een tekort aan eigen vermogen staan de deelnemers aan de GR garant voor het aanvullen van het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering 2022-2026 van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting.

5.1 Personeel & Organisatie

Het nieuwe werkconcept-OZHZ Hybrid

De COVID-crisis heeft het inzicht gebracht dat een gezonde verhouding tussen thuis- en op kantoor werken tot voordelen leidt voor zowel de organisatie als de medewerkers. Werk en privé is makkelijker te combineren voor de medewerker. Het inrichten van het kantoorpand en de mogelijkheid om de ruimte in de toekomst effectiever te benutten is een voordeel voor de werkgever.

In 2020 is OZHZ begonnen met de doorontwikkeling van het werkconcept: OZHZ Hybrid. Daarbij is sprake van een integrale benadering met aandacht voor huisvesting, ICT, personeelsbeleid en communicatie. We willen de medewerkers duurzaam in staat te stellen het beste van zichzelf te laten zien, hun werk goed te kunnen doen, te inspireren en de kernwaarden van OZHZ in de praktijk toe te kunnen passen. Daar hoort een werkconcept bij welke dat maximaal ondersteunt en tegelijkertijd kosteneffectief is.

Met het nieuwe werkconcept wordt hybride werken de norm: gedeeltelijk werken op kantoor en gedeeltelijk werken op afstand (thuis en/of bij opdrachtgevers). Dit sluit ook goed aan bij de resultaten van het Medewerker tevredenheidsonderzoek (oktober 2020). Hieruit bleek dat het overgrote deel van de medewerkers na de COVID-19 crisis ongeveer 50% van de tijd thuis wil werken. Binnen het nieuwe concept wordt het activiteitgerelateerd en plaats- en tijdonafhankelijk werken nog meer toegepast dan OZHZ al deed. Het kantoor wordt verbouwd tot een plek om samen te werken en te ontmoeten. Hiervoor neemt het aantal standaardwerkplekken af en worden ruimtes multifunctioneel ingericht die het samenwerken en ontmoeten bevorderen. Er is in 2021 geïnvesteerd in goed geoutilleerde thuiswerkplekken (laptops, mobiele telefoons, en goed meubilair). Eén van de bouwstenen van het nieuwe werkconcept is gedrag en cultuur". Hoe houden we binding met elkaar, de organisatie en haar omgeving? Naast het zorgen voor een goede werkplek thuis en op kantoor wordt hier uitgebreid bij stilgestaan.

HR-agenda

OZHZ heeft in 2021 een HR-agenda opgesteld om voorbereid te zijn op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Het "nieuwe werkconcept", waarin een nieuwe (hybride) werkvorm tot stand komt, vormt hierin sinds 2020 een belangrijke pijler. In 2021 is gestart met het al gaandeweg aanpassen van onze personeelsinstrumenten op basis van deze nieuwe werkwijze. Denk hierbij bijvoorbeeld aan werving en selectie waarbij eerste gesprekken mogelijk digitaal plaatsvinden en het tweede gesprek op kantoor. Ook vormde de ontwikkeling van personeel en het capaciteitsvraagstuk de rode draad in de HR-agenda. We bogen ons over het vraagstuk hoe wij de juiste persoon op de juiste plek kunnen krijgen en kunnen behouden.

Dit wordt in 2022 e.v. voortgezet met een nieuwe HR-agenda. In 2023 zal meer nog naar de externe factoren gekeken worden die van invloed zijn op ons HR-beleid. Zoals de komst van de Omgevingswet (wat verandert er voor werknemers?) en cao-/regionale afspraken. Ook buigen we ons over de vraag hoe en met welk systeem we de VTH-kwaliteitscriteria goed kunnen monitoren.

Daarnaast is er ruime aandacht voor het vraagstuk dat de krappe arbeidsmarkt met zich meebrengt. In het kader van dit vraagstuk wordt er continu geworven, gaat er wederom een traineeprogramma van start en wordt er een programma opgezet om starters/schoolverlaters te binden en boeien. Hierbij gaan we meer dan voorheen samenwerken met de andere Omgevingsdiensten (in Zuid-Holland).

Tot slot staat het opstellen van een nieuwe strategische personeelsplanning (SPP) voor 2022 – 2025 op de HR-agenda. In 2021 is vorige SPP afgerond en geëvalueerd. Een SPP is erop gericht om ons voor te bereiden op in- en externe factoren die op ons afkomen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage van 2021 was 4,6 %. Dat betekent dat OZHZ haar doel heeft behaald om onder 5% te blijven en dat het verzuim stabiel is gebleven ten opzichte van 2020 (4,6%). De structurele verbeteringen die de afgelopen jaren in gang zijn gezet hebben geholpen. Zo is er aandacht geweest voor vast ziekmeldingsprocedure en het bespreekbaar maken van het verzuimgedrag. Komende periode zal naast de continue aandacht voor de regels vanuit de Wet verbetering poortwachter de focus gelegd worden op het vroegtijdig herkennen van mentale klachten van medewerkers en het anticiperen daarop. Unitmanagers zullen hiervoor een training volgen. Ook zal de nieuwe arbodienst Bezig per 1 april 2022 van start gaan. Bij de implementatie van de nieuwe arbodienst zal wederom gekeken worden naar het verbeteren van de verzuimprocedure, het inzetten van een SMO (gestructureerd Sociaal Medisch Overleg) waarin de bedrijfsarts advies geeft over individuele casussen en collectieve zorgtaken.

Capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Daarbij heeft OZHZ te maken gehad met diverse bezuinigingen en subsidieontvangsten met een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.

OZHZ huurt extern personeel in volgens het marktplaatsprincipe. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Zorgelijk is dat de tarieven van inhuur sterk stijgen; voor 2022 en verder wordt een verdere stijging verwacht. Reden te meer om waar dat kan inhuur capaciteit om te zetten in vaste formatie.

5.2 Data ambitie

Informatiegestuurd werken
OZHZ heeft in 2022 tot uitvoering besloten van de ambitie om in 2025 professioneel met data te werken en professionele dataproducten te hebben. Stapsgewijs gaat de organisatie van spreadsheets naar volwaardige dataproducten, goede datakwaliteit (samen met andere organisaties), data-analyses en overzichten (dashboards). Hier blijft OZHZ ook in 2023 aan werken. Om de uitvoering van deze ambitie te blijven borgen, wordt in 2022 een data-team opgericht. Dit team levert in 2023 verschillende dataproducten op die leiden tot een efficiëntieslag in data-verzameling en –gebruik binnen OZHZ. Over de bestuurlijke opdracht wordt momenteel een plan van aanpak uitgewerkt om de samenwerking met de andere vier omgevingsdiensten binnen Zuid-Holland te versterken op het gebied van informatisering. Het doel voor 2023 is hierbij om elkaar te ondersteunen op het gebied van cybersecurity, applicatiebeheer, aanbestedingen en data-uitwisseling.

Aanbestedingstrajecten
In 2022 is het besluit genomen de aanbesteding voor het DMS/Zaaksysteem uit te stellen en het contract met Decos te verlengen tot 31-12-2024. Dit betekent dat OZHZ in 2023 de aanbesteding voor het DMS/Zaaksysteem op de markt zal zetten, om de implementatie per 1-1-2025 te kunnen garanderen. Voorbereidingen voor deze aanbesteding (het opstellen van het Programma van eisen en wensen) worden in 2022 opgepakt. In 2023 zullen naar schatting 750 indirecte uren, 160 directe uren en 315 externe uren ingezet worden.
Het contract voor de Kaartviewer loopt in 2023 af, maar er zal naar alle waarschijnlijkheid gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid dit contract te verlengen.

Dienstverlening SCD
OZHZ heeft de ICT-dienstverlening, salarisadministratie en onderdelen van het personeels- en inkoopbeleid uitbesteed aan de Servicegemeente Dordrecht (SGD). Per 1 april 2022 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze gaat uit van een zuivere opdrachtgever-opdrachtnemer relatie, bevat meetbare prestatieafspraken en is vergelijkbaar met een contract op de openbare markt. De SGD voert zelf nog de nodige aanbestedingen uit in het kader van de eigen ICT-aanbesteding (ICT Verandert). De financiële risico's zijn voor rekening van de SGD.

Informatiebeveiliging en privacy
Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging en verbetering van de naleving van de AVG. Met het oog op inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 zal OZHZ in 2022 onder andere het Register van verwerkingen actualiseren en een aantal DPIA's uitvoeren op risicovolle processen. Belangrijke nieuwe ontwikkeling lijkt verder te zijn dat omgevingsdiensten kwalificeren als 'verwerker', en niet (meer) als verwerkingsverantwoordelijke. OZHZ heeft hierover namens ODNL advies gevraagd aan een advocatenkantoor. Het zijn van 'verwerker' betekent onder andere dat omgevingsdiensten nadere afspraken moeten maken met hun opdrachtgevers (voor OZHZ zijn dat de colleges en de burgemeesters) over het voldoen aan de AVG. Bijvoorbeeld over het niveau van de informatiebeveiliging en het kunnen aantonen daarvan, het melden van datalekken, enzovoort. Die afspraken worden opgenomen in een verwerkersovereenkomst. Een en ander wordt in de loop van 2022 en 2023 verder uitgewerkt.

Ook voert OZHZ verbeteringen door naar aanleiding van de in 2021 uitgevoerde externe audit vanwege de Wet politiegegevens (Wpg). Daartoe is begin 2022 een verbeterrapport opgesteld en een DPIA uitgevoerd. De belangrijkste verbeteringen betreffen onder andere het uitvoeren van interne audits op de naleving van de Wpg en het aanwijzen van een FG specifiek voor de Wpg. Waar mogelijk pakt OZHZ dit op samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

Opschoning van het archief
In 2022 laat OZHZ het fysieke archief in de kelder bewerken en voorbereiden op vernietiging en overdracht richting de regionale archieven, door externe partij BECIS.

Een ander deel van het fysieke archief van OZHZ is ondergebracht bij externe partij OASIS, waarvoor OZHZ jaarlijks € 13.000,- kosten maakt. Een gedeelte van deze dossiers komt in aanmerking voor vernietiging en een deel van deze dossiers komt in aanmerking voor overdracht, maar moet daarvoor, net als ons fysiek archief in de kelder, eerst bewerkt worden. De archiefinspecteur heeft inmiddels een aantal jaren achtereen in zijn verslag benadrukt dat dit opgepakt moet worden.

Voor het archief bij OASIS zou dat neerkomen op ongeveer € 300.000,- aan bewerkingskosten. De bewerkingskosten per meter zijn hoger dan bij het project wat in 2022 door BECIS wordt uitgevoerd, omdat archivering daar op documentniveau heeft plaatsgevonden en een en ander op zaakniveau geordend moet gaan worden.

WOO en WEP
OZHZ verstrekt jaarlijks rond de 9500 documenten aan externe partijen die informatie opvragen. Om te voldoen aan de regels over privacy is het noodzakelijk dat OZHZ bij het delen of openbaar maken van documenten geen onnodige persoonsgegevens verstrekt. Dit betekent dat in alle documenten deze gegevens geanonimiseerd moeten worden.

Wat daar in de toekomst nog bij komt zijn stukken welke volgens de WEP en WOO openbaar gemaakt moeten worden. De grootste impact voor OZHZ betreft het openbaar maken van beschikkingen. Dit gaat op dit moment om 2400 beschikkingen per jaar. De verplichting vanuit de WOO gaat in fases in en de beschikkingen moeten per 1 juli 2026 na publicatie ook openbaar gemaakt worden.

Binnen OZHZ hebben meerdere units al eerder de handen ineengeslagen om bij het verstrekken van bodemrapportages te werken volgens de AVG. Hieraan worden enorm veel uren besteed om dit in te kunnen passen in de dagelijkse praktijk. Het gaat echter om dusdanig grote hoeveelheden dat dringend behoefte is aan een geautomatiseerde anonimiseringstool. OZHZ startte in 2021 daarom een pilot op voor het automatisch anonimiseren. De software biedt voldoende kwaliteit en kwantiteit om in productie te nemen.

5.3 Communicatie

(Omgevings)Communicatie & voorlichting
OZHZ zet communicatie steeds vaker in als strategisch middel. Bijvoorbeeld om ondernemers te bewegen om op tijd in actie te komen bij wetswijzigingen of om onveilige situaties te voorkomen. Of denk aan uitleg aan inwoners over de impact van een nieuwe vergunning of adviezen over veilig asbest verwijderen. Hiervoor verbetert OZHZ continu zijn corporate middelen. Denk aan de website, LinkedIn en social mediakanalen voor

arbeidsmarktcommunicatie. Voor projecten ontwikkelt OZHZ speciale communicatiemiddelen. Bijvoorbeeld campagnes voor regiobrede onderwerpen als houtstook, webinars om kennis te delen over waterstof of stappenplannen voor ondernemers.

De website van OZHZ voldoet aan de eisen van het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Steeds meer aandacht is er ook voor de begrijpelijkheid van teksten en de toegankelijkheid. Binnen OZHZ zijn er schrijftrainingen en schrijfcoaches, die iedere medewerker helpen bij zijn of haar communicatie met inwoners en ondernemers. De focus ligt op tekst, maar het gedachtegoed is breder. Uiteindelijk communiceert immers de hele organisatie. OZHZ helpt medewerkers dit zo goed mogelijk te doen.

Interne communicatie
OZHZ zet sinds 2020 extra veel in op interne communicatie. Door het vele thuiswerken neemt de behoefte aan bedrijfsbrede initiatieven toe. Met bijvoorbeeld personeelsbijeenkomsten, interactieve sessies, interne acties en het stimuleren van intranetgebruik, blijven medewerkers toch in contact en voelen ze zich meer verbonden met de organisatie. Ook helpt het bij omgaan met de nadelen van thuiswerken.

Met interne communicatie versterkt OZHZ de verbinding tussen medewerkers en de omgeving. Interne communicatie en externe communicatie is altijd verbonden met elkaar.

5.4 Huisvesting

In het kader van het nieuwe werkconcept worden aanpassingen gedaan aan de inrichting van het kantoor aan de Johan de Witstraat te Dordrecht. Het kantoor is meer gericht op ontmoeten, samenwerken en verbinden: daartoe zijn méér overleg-ruimtes ingericht, zijn stilteruimtes getransformeerd tot beeldbel-plekken, en zijn alle overlegruimtes uitgerust met noodzakelijke AV-middelen. Door het huurcontract te verlengen met 5 jaar (tot 2030), kunnen de afschrijvingslasten van deze investeringen binnen de begroting worden opgevangen.

Uit het Medewerkerstevredenheidsonderzoek kwam één belangrijk minpunt naar voren, en dat is het binnenklimaat op kantoor. In 2021 is een extern onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het binnenklimaat en zijn met de verhuurder afspraken gemaakt over de inspanning die geleverd moet worden om het binnenklimaat binnen een tijdsbestek van een jaar structureel te verbeteren.

5.5 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording
Decentrale overheidsorganen zullen met ingang van het boekjaar 2022 een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Het DB is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst deze de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring.

OZHZ ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van het AB te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.

Het AB heeft in juli 2021 een aantal richtinggevende besluiten genomen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording:

- Vooralsnog gaat OZHZ uit van een minimale variant, waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording.
- Op termijn streeft OZHZ naar een hogere ambitie waarbij sprake is van structurele verbetering van de processen.
- OZHZ hanteert het huidige normenkader, namelijk de relevante externe financiële regelgeving en AB-besluiten vertaald in een concreet toetsingskader.
- OZHZ stelt de verantwoordingsgrens in de rechtmatigheidsverantwoording vooralsnog op 3%.
- OZHZ rapporteert fouten in de paragraaf bedrijfsvoering vanaf een bedrag van € 100.000.
- OZHZ sluit bij de verbijzonderde interne controle aan op de steekproefbepaling van de accountant.
- OZHZ beziet op grond van een evaluatie na het eerste verantwoordingsjaar of en in welk tempo de ambitie kan worden verhoogd.

OZHZ werkt de verdere implementatie uit in een plan van aanpak. In de herstructurering van de organisatie is nadrukkelijk voorgesorteerd op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een helder onderscheid gemaakt in de control en financiële functie. Ook de combi functie van controller en unitmanager houdt op te bestaan. De controller en het control team zijn meer onafhankelijk gepositioneerd onder de directie.

Kwaliteitszorg
In 2021 heeft de externe auditor in juni en november audits uitgevoerd bij de dienst. De audit in november was een zgn. focus-audit in verband met de geplande hercertificering in 2022.

Op grond van de informatie uit de interviews en documentatie kan worden vastgesteld dat de organisatie en de beheersing van dienstverlening in lijn zijn met de normvereisten en de eigen afspraken daaromtrent.
Het principe van continu verbeteren is duidelijk zichtbaar in de zich continu ontwikkelende organisatie en een daarop passend managementsysteem. De organisatie werkt in haar bedrijfsvoering aan verschillende verbeteringen en/of optimalisaties. Er is sprake van doorontwikkeling van het KMS naar een systeem waarin de risico's om doelen te kunnen bereiken, worden geïdentificeerd en juist wordt ingebed op de werkvloer. Met name de invoering van de Omgevingswet is van grote impact op de dienstverlening, maar ook op alle stakeholders. Veel aandacht gaat uit naar de juiste kennis, integraliteit, samenwerking, stakeholdermanagement.

De uitdaging voor het realiseren van verbetering is het vinden van de juiste balans tussen centrale beheersing van continue verbetering en de beheersing van realisatie binnen de units waarbij het versterken van eigenaarschap in het geheel van de organisatie van belang is.

Op basis van het auditresultaat zijn er geen belemmeringen voor de continuering van de certificering en de hercertificering in 2022 volgens ISO-9001-2015.

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2022 en 2023

Inwonerbijdrage

Gemeente	Inwoners	%	2022	2023
Alblasserdam	20.165	4%	69.445	70.730
Dordrecht	119.284	26%	410.578	418.174
Gorinchem	37.022	8%	126.930	129.278
Hardinxveld-Giessendam	18.295	4%	62.462	63.618
Hendrik Ido Ambacht	31.202	7%	107.152	109.134
Hoeksche Waard	87.401	19%	299.855	305.403
Molenlanden	43.909	10%	151.761	154.569
Papendrecht	32.136	7%	111.733	113.800
Sliedrecht	25.220	5%	86.597	88.199
Zwijndrecht	44.737	10%	154.465	157.322
Provincie Zuid-Holland			631.156	642.832
Totaal	**459.371**	**100%**	**2.212.133**	**2.253.058**

Jaarprogramma (* € 1.000)

Jaarprogramma's	2022		2023	
Omschrijving	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel
Gemeente Alblasserdam	1.523	13	1.589	23
Gemeente Dordrecht	7.407	1.141	7.544	0
Gemeente Gorinchem	514		563	24
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	394	20	442	24
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	412	28	451	19
Gemeente Hoeksche Waard	1.358	35	1.496	68
Gemeente Molenlanden	1.490	30	1.674	94
Gemeente Papendrecht	482	10	512	13
Gemeente Sliedrecht	477		518	19
Gemeente Zwijndrecht	853	4	898	17
Provincie Zuid-Holland	6.395	867	6.063	209
Totaal	**21.306**	**2.149**	**21.749**	**509**

De overheveling van de bodemtaken van PZH naar de gemeenten is verwerkt in de jaarprogramma budgetten 2023. Het gaat om de volgende bedragen.

Jaarprogramma's	2023		
Overheveling bodemtaken	Structureel	Incidenteel	Totaal
Gemeente Alblasserdam	38	23	61
Gemeente Dordrecht	0	0	0
Gemeente Gorinchem	39	24	63
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	41	24	65
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	31	19	50
Gemeente Hoeksche Waard	113	68	180
Gemeente Molenlanden	157	94	251
Gemeente Papendrecht	21	13	33
Gemeente Sliedrecht	31	19	50
Gemeente Zwijndrecht	29	17	46
Provincie Zuid-Holland	-500	-300	-800
Totaal	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2020;	De omzet betreft de realisatie 2021. Alblasserdam € 1.598.567,38 Dordrecht € 9.013.767,63 Gorinchem € 676.963,33 Hardinxveld-Giessendam € 486.901,11 Hendrik-Ido-Ambacht € 681.703,50 Hoeksche Waard € 1.848.650,40 Molenlanden € 1.675.883,16 Papendrecht € 726.057,74 Sliedrecht € 689.012,60 Zwijndrecht € 1.058.935,04 Provincie € 9.476.180,40 **TOTAAL** **€ 27.932.622,29**
d) de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	*Eigen vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31-12-2020 € 3.509.357* *31-12-2021* € 3.055.628 *Vreemd vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31/12/2020 € 12.363.119* *31/12/2021* € 11.954.139
e) de verwachte omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2021 bedraagt € 266.789

Bijlage 3 Balans meerjarig

Balans per 31 december (bedragen in €)												
ACTIVA	**2021**		**2022**		**2023**		**2024**		**2025**		**2026**	
VASTE ACTIVA												
Immateriële vaste activa		-		-		-		-		-		-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldlening en het saldo van agio en disagio	-		-		-		-		-		-	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-		-		-		-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-		-		-		-		-	
Materiële vaste activa		**1.091.539**		**1.680.891**		**2.991.206**		**2.737.631**		**2.459.900**		**2.670.276**
Investeringen:												
met een economisch nut	1.091.539		1.680.891		2.991.206		2.737.631		2.459.900		2.670.276	
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-		-		-		-		-		-	
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		-		-		-		-		-	
In erfpacht gegeven gronden	-		-		-		-		-		-	
Financiële vaste activa		-		-		-		-		-		-
Kapitaalverstrekking aan:												
deelnemingen	-		-		-		-		-		-	
gemeenschappelijke regelingen	-		-		-		-		-		-	
overige verbonden partijen	-		-		-		-		-		-	
Leningen aan:												
woningbouwcorporaties	-		-		-		-		-		-	
deelnemingen	-		-		-		-		-		-	
overige verbonden partijen	-		-		-		-		-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-		-	
overige langlopende leningen	-		-		-		-		-		-	
Uitzettingen:												
in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
overige met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.091.539**		**1.680.891**		**2.991.206**		**2.737.631**		**2.459.900**		**2.670.276**
VLOTTENDE ACTIVA												
Voorraden		**-106.630**		**408.271**		**408.271**		**408.271**		**408.271**		**408.271**
Grond- en hulpstoffen			-		-		-		-		-	
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	-106.630		408.271		408.271		408.271		408.271		408.271	
Gereed product en handelsgoederen	-		-		-		-		-		-	
Vooruitbetalingen	-		-		-		-		-		-	
Uitzettingen		**11.756.449**		**9.958.261**		**9.835.901**		**9.920.871**		**10.035.141**		**9.651.552**
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar												
Vorderingen op openbare lichamen	7.310.788		4.104.282		4.003.425		4.003.425		3.974.750		3.974.750	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen												
(Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-		-	
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-		-		-		-		-	
Rekening courant verhouding met het Rijk	4.414.399		5.847.717		5.826.213		5.911.183		6.054.129		5.670.540	
Rekening courant verhouding overige niet-financiële instellingen	-		-		-		-		-		-	
Overige vorderingen	31.262		6.262		6.262		6.262		6.262		6.262	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier looptijd korter dan één 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-		-		-		-		-	
Liquide middelen		**202.677**		**200.474**		**200.474**		**200.474**		**200.474**		**200.474**
Kas	1.974		474		474		474		474		474	
Bank, inclusief kruisposten	200.703		200.000		200.000		200.000		200.000		200.000	
Overlopende activa		**2.065.732**		**678.503**		**675.429**		**655.429**		**665.429**		**670.429**
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:												
Europese overheidslichamen	-		-		-		-		-		-	
het Rijk	-		-		-		-		-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	1.790.421		410.503		407.429		387.429		397.429		402.429	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotings jaren komen	275.311		268.000		268.000		268.000		268.000		268.000	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**13.918.228**		**11.245.509**		**11.120.074**		**11.185.044**		**11.309.314**		**10.930.725**
TOTAAL ACTIVA		**15.009.767**		**12.926.400**		**14.111.281**		**13.922.676**		**13.769.215**		**13.601.001**

Balans per 31 december
(bedragen in €)

PASSIVA	2021		2022		2023		2024		2025		2026	
VASTE PASSIVA												
Eigen vermogen		**3.055.628**		**1.445.446**		**1.322.859**		**1.322.859**		**1.322.859**		**1.322.859**
Algemene reserve	981.219		1.028.219		1.028.219		1.028.219		1.028.219		1.028.219	
Bestemmingsreserves	1.807.620		417.228		294.640		294.640		294.640		294.640	
Saldo van de rekening	266.789		-0		-0		-0		-0		-0	
Voorzieningen		-		-		-		-		-		-
Voorzieningen	-		-		-		-		-		-	
Vaste schulden		-		**243.750**		**1.861.184**		**1.754.125**		**1.647.066**		**1.540.007**
Deze hebben een rentetypische looptijd langer dan één jaar												
Obligatieleningen	-		-		-		-		-		-	
Onderhandse leningen van:												
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		-		-		-		-		-	
binnenlandse banken en												
overige financiële instellingen	-		243.750		1.861.184		1.754.125		1.647.066		1.540.007	
binnenlandse bedrijven	-		-		-		-		-		-	
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-		-	
overige binnenlandse sectoren	-		-		-		-		-		-	
buitenlandse instellingen	-		-		-		-		-		-	
Door derden belegde gelden	-		-		-		-		-		-	
Waarborgsommen	-		-		-		-		-		-	
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		-		-		-		-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**3.055.628**		**1.689.196**		**3.184.043**		**3.076.984**		**2.969.925**		**2.862.866**
VLOTTENDE PASSIVA												
Vlottende schulden		**3.049.055**		**3.568.696**		**3.210.835**		**3.179.433**		**3.124.552**		**3.061.819**
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar												
Kasgeldleningen aangegaan bij:												
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-		-	
overige partijen	-		-		-		-		-		-	
Banksaldi	-		-		-		-		-		-	
Overig	3.049.055		3.568.696		3.210.835		3.179.433		3.124.552		3.061.819	
Overlopende passiva		**8.905.084**		**7.668.508**		**7.716.403**		**7.666.259**		**7.674.738**		**7.676.317**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.156.503		1.331.432		1.301.308		1.245.714		1.245.714		1.245.714	
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:												
Europese overheidslichamen	-		-		-		-		-		-	
het Rijk	-		-		-		-		-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	7.748.581		6.337.076		6.415.095		6.420.545		6.429.025		6.430.603	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-		-		-		-		-		-	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**11.954.139**		**11.237.204**		**10.927.238**		**10.845.692**		**10.799.290**		**10.738.136**
TOTAAL PASSIVA		**15.009.767**		**12.926.400**		**14.111.281**		**13.922.676**		**13.769.215**		**13.601.001**

Bijlage 4 Begroting 2023 Structureel en incidenteel

begroting 2023 OZHZ	Structureel	Incidenteel
Baten		
Inwonerbijdrage	2.253	-
Wettelijke taken	22.036	223
Offerte- en subsidietaken	2.157	96
Overige baten	-	
Totaal baten	**26.445**	**319**
Lasten		
Personeelskosten	21.413	276
Kapitaallasten	442	46
Ondersteuning SCD	1.725	-
Huisvesting	509	-
Overige bedrijfskosten	1.237	-
Additionele productkosten	987	119
Onvoorzien	133	1
Overige bijzondere posten		
Totaal lasten	**26.445**	**441**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**-**	**-123**
Onttrekkingen aan reserves	-	123
Toevoegingen aan reserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**
Bedragen × EUR 1.000		
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	2.253	-